

1917 EKİM DEVRİMİ

(KURTULUŞ CEPHESİ'nin ekidir.)

Emperyalist ülkelerin dünyayı kendi aralarında yeniden paylaşmak için başlattıkları I. dünya savaşına kendisine yeni topraklar kazandırmak amacıyla katılan Çarlık, üç yıl boyunca savaşı sonuna kadar sürdürme politikasını devam ettirdi. Ancak 1917 yılına gelirken, savaş cephelerinde Çarlık önemli başarısızlıklarla karşı karşıyaydı. Ekonomik buhran sürekli derinleşiyordu. 1917 yılına girildiğinde, yiyecek, hammadde ve yakıt sıkıntısı had safhaya ulaşmıştı. 1905 Devrimi okulunda okumuş Rusya proletaryası, Çarlığın yıkılmasının gerektiğini yüksek sesle söylemeye başladı.

1917 yılı 9 Ocak greviyle başladı. Grev

23 Şubat (8 Mart) 1917 - Dünya Kadın-lar Günü nedeniyle düzenlenen mitingün afişi.

İzvestiya gazetesinin 4. sayısının ilk sayfası.

süresinde, Petrograd'dan Moskova'ya kadar, hemen her yerde kitle gösterileri yapıldı.

Petrograd polisi, raporunda, "genel grev düşüncesi günden güne yeni taraftarlar kazanıyor, 1905'de olduğu gibi gitgide yaygınlaşıyor" diyordu.

18 Şubat günü, Petrograd'da Putilov fabrikasında grev başladı. 22 Şubat'ta büyük fabrikaların çoğunda işçiler greve girdiler. 23 Şubat'ta (8 Mart) uluslararası kadınlar gününde, kadın işçiler, açlığa, savaşa ve Çarlığa karşı kitlesel bir gösteri yaptılar. Petrograd'da işçi-

ler, grevlerle kadınların gösterisini desteklediler.

24 Şubat gününe girildiğinde 200.000 işçi grev halindeydi.

26 Şubat günü General Kabalov, askeri birliklere, gösterilerin dağıtılması için ateş açmaları talimatı gönderdi. Ancak askerler, işçilerin üzerine ateş açmayı reddettiler.

27 Şubat günü menşeviklerin ve sosyalist-devrimcilerin çoğunluğa sahip oldukları Petrograd sovyeti, İzvestia gazetesi aracılığıyla, ülke çapında sovyetler kurarak yerel iktidarları ele geçirmek için çağrı yayınladı.

27 Şubat günü ayaklanan işçi ve askerler, bakanları ve generalleri tutuklamaya başladılar. Ayaklanan asker sayısı, sabah 10.000 kadarken, akşam sayısında 60.000'e ulaştı.

Bu gelişmeler karşısında, Çar, tahtını bıraktığını açıkladı. Artık Çarlık yıkılmıştı.

Aynı gün, burjuvazinin Duma'daki temsilcileri olan Liberaller, Menşevikler ve Sosyalist-Devrimcilerle anlaşarak, Devlet Duması Geçici Komitesi'ni kurdular. Komitenin başkanlığına, bir toprak ağası ve monarşist olan Rodzyanko'yu getirdiler. Petrograd İşçi ve Askeri Temsilcileri Sovyeti'nin menşevik ve sosyalist-devrimci şefleri, burjuvaziyle anlaşarak Geçici Hükümet kurulmasını onayladılar ve Hükümetin başına Çar II. Nikolay'ın kendi hükümetine başkan yapmak istediği Prens Lvov getirildi.

Şubat devrimi, Rusya'da ikili iktidar ortaya çıkarmıştır. Bu durumu, Lenin, şöyle ortaya koymaktadır:

"Her devrimin temel sorunu, iktidar sorunudur. Bu sorun aydınlatılmadıkça devrimde kendi rolünü bilinçli bir biçimde oynamak ve hele devrimi yönetmek söz konusu olamaz.

Devrimimizin bir iktidar ikiliği yaratmış bulunmak gibi büyük bir özgünlüğü var. Önemli her şeyden önce kavranılması gereken bir olgu bu: onu anlamadan ileri gitmek olanaksız. Eski 'formül'leri, örneğin bolşevizmin eski formüllerini tamamlayıp düzeltmesini bilmek gerek; çünkü onlar her ne kadar genellikle doğru çıkmışlarsa da, somut uygulamaları farklı olmuştur. Bu iktidar ikiliğini eskiden kimse ne düşünür, ne de düşünebilirdi.

İktidar ikiliği neye dayanıyor?

Geçici hükümetin, burjuva hükümetinin yanında, henüz güçsüz, tohum durumunda, ama gene de gerçek, sözcötürmek ve büyüyen bir varlığı olan bir başka hükümettir: İşçi ve askeri vekilleri sovyetlerinin kurulmuş bulunmasına.

Bu ikinci hükümetin sınıf bileşimi nedir? Proletarya ile (asker üniforması altındaki) köylülük. Siyasal niteliği nedir? Devrimci bir diktatörlük, yani merkezi bir devlet iktidarı tara-

findan yayınlanan bir yasaya değil, ama doğrudan doğruya devrimci bir zorlamaya, halk yığınlarının aşağıdan gelen dolaysız girişkenliğine dayanan bir iktidar. Bu iktidar, alaşılmış tipteki parlamenter burjuva demokratik bir cumhuriyette genellikle varolan ve ileri Avrupa ve Amerika ülkelerinde şimdiye değin üstün gelen iktidardan bambaşkadır. İşin özü burada bulunmakla birlikte, çoğu kez unuttulan, yeterince düşünülmemeyen bir şeydir bu. Bu iktidar, 1871 Paris Komünü ile aynı tipte bir iktidardır ve başlıca belirtici özellikleri de şunlardır: 1) iktidar kaynağı, bir parlamento tarafından daha önce tartışılmış ve onaylanmış bir yasa değil, ama halk yığınlarının dolaysız, yerel, aşağıdan gelen girişkenliği, yaygın bir deyim kullanmak gerekirse, dolaysız bir "zorlama"dır; 2) halktan ayrı ve halka karşı kurumlar olan polis ve ordunun yerine, tüm halkın doğrudan silahlanması geçmiştir; bu iktidar altında, kamu düzeninin korunmasını silahlı işçiler ve köylüler, silahlı halk, kendileri gözetirler; 3) memurlar topluluğu da, bürokrasi de, halkın dolaysız iktidarı ile değiştirilmiş, ya da hiç değilse özel bir denetim altına konmuştur; yalnızca görevler seçimle gelinen görevler olmakla kalmaz, ama basit vekiller durumuna getirilmiş

Kızıl Muhafızlar

görevliler de, halkın ilk isteği üzerine görevden alınabilir durumdadırlar; bunlar, yüksek maaşlı 'arpalıklar'dan yararlanan ayrıcalıklı, burjuva bir topluluk olmaktan çıkıp, maaşları iyi bir işçinin alışılmış ücretini geçmeyen 'özel bir sınıf' işçi durumuna gelir...

Burjuvazi, burjuvazinin tek bir iktidarından yanadır.

Bilinçli işçiler, işçi, tarım ücretlisi, köylü ve asker vekilleri sovyetlerinin tek bir iktidarından, serüvenlerle değil, ama proletaryanın bilincini aydınlatarak, onu burjuvazinin etkisinden kurtararak hazırlanmış tek bir iktardan yanadır.

Lenin'in "Uzaktan Mektuplar"ının el yazmaları.

Küçük-burjuvazi -'sosyal demokratlar', sosyalist-devrimciler vb.- duraksamaları ile bu aydınlatmayı, bu kurtuluşu engelliyor.

Karşı karşıya bulunan sınıflar arasındaki gerçek güçler ilişkisi işte böyledir. Görevlerini belirleyen de işte bu ilişkidir." (9 Nisan 1917)

Bolşevikler, bu koşullar altında legal olarak örgütlenmeye başladılar.

5 Mart günü *Pravda* yeniden yayınlanmaya başladı.

13 Mart'da, Kamenev, Muranov ve Stalin, sürgünde buldukları Sibiry'a'dan geldiler. Kamenev, *Pravda*'nın Yazıişleri Müdürlüğüne atandı. Stalin, Petrograd'da bolşevik partinin

baş örgütleyicisi oldu ve aynı zamanda *Pravda*'nın Yazı Kurulu'da yer aldı.

Şubat Devrimi haberini İsviçre'de alan Lenin, Rusya'ya hemen dönmek için hazırlıklara başlamıştı.

Bir yandan Rusya'ya gidebilmek için her türlü yolu deneyen Lenin, diğer yandan Bolşevik Partisi'nin yeni dönemdeki görevleri üzerine politikaları belirliyordu. 15, 21 ve 22 Mart günleri *Pravda*'da yayınlanan "**Uzaktan Mektuplar**"ında, "Rusya'daki güncel durumun özgünlüğünü", devrimin birinci aşaması ile ikinci aşaması arasında geçiş evresi içinde bulunduğunu yazıyordu.

"İşçiler, Çarlığa karşı iç savaşta proletarya ve halk kahramanlığının mucizelerini yaptılar. Devrimin ikinci aşamasında zaferinizi hazırlamak için de proletarya ve halk örgütlenmesinin harikalarını yaratmalısınız." diye yazan Lenin, devrimin birinci aşamasının, devlet iktidarının burjuvaziye geçmesiyle niteliğini, dolayısıyla "burjuva devrimi ya da burjuva demokratik devrim, Rusya'da bu bakımdan **tamamlanmıştır**" diyerek, görevin sosyalist devrim olduğunu ortaya koyuyordu.

Lenin, yeni dönemin bilimsel tahliliyle ortaya koyduğu bu belirlemeler, Bolşevik Parti içinde tepkiyle karşılandı. Pekçok eski Bolşevik, Lenin'in 1905 Rus Devrimi'ndeki politikalarını ortaya koyan "**İki Taktik**"teki formülasyonlar ile bu yeni belirlemenin çeliştiğini ileri sürüyorlardı. Lenin, bu tepkilere karşı şöyle yazıyordu:

"Proletaryanın ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü şimdiden gerçekleşmiş bulunuyor, ama olağanüstü özgün bir biçimde ve çok önemli birçok değişikliklerle. Gelecek mektuplarımın birinde bundan sözedeceğim. Şimdilik, bir Marksistin, her teori gibi daha çok esas olan, yaşamın karmaşıklığını **yaklaşık** olarak gösterebilen dünün teorisine sınıksız katılıp kalmaması, yaşayan **gerçeği**, kesin ve somut olguları hesaba katması gerektiğini, bu su götürmez gerçeği iyice özümsemesi gerekir.

"Teori gridir, dostum, ama yaşam ağacı yeşildir."

Lenin, "**Nisan Tezleri**"nde daha net bir biçimde ortaya koyduğu bu belirlemelerine bağlı olarak, Bolşevik Parti için şu talimatı veriyordu: "*Hareketin komünist, proleter unsurlarının, küçük-burjuva unsurlardan derhal, kesin bir şekilde ve geri dönülmeksizin ayrılması.*"

Sosyalist Devrime Doğru

Nisan 1917

Lenin, 3 Nisan 1917 günü Petrograd-Finlandiya garına geldi. Kendisini, ilkin Beloostrova'da (Petrograd'dan önceki istasyon) Şliyapnikov başkanlığında bir grup karşıladı. Lenin trende, Şliyapnikov'a, parti sorunları hakkında, Pravda'nın son yazılarında görülen "vatanın savunulması" tezlerine ve değişik parti üyelerinin tutumları üzerine sorular yağdırdı. Petrograd garında Lenin'i karşılayanlar arasında Merkez Komite üyeleri ve Pravda yazı kurulu da bulunuyordu. Bunlar arasında Kamenev'de vardı. Lenin, "Pravda'da şu sıralarda yazdıklarınız nedir öyle? Makalelerinizden bazılarını gördük, açık söyleyeyim, hakkınızda iyi şeyler konuşmadık" diyerek Kamenev'le ayaküstü konuştu.

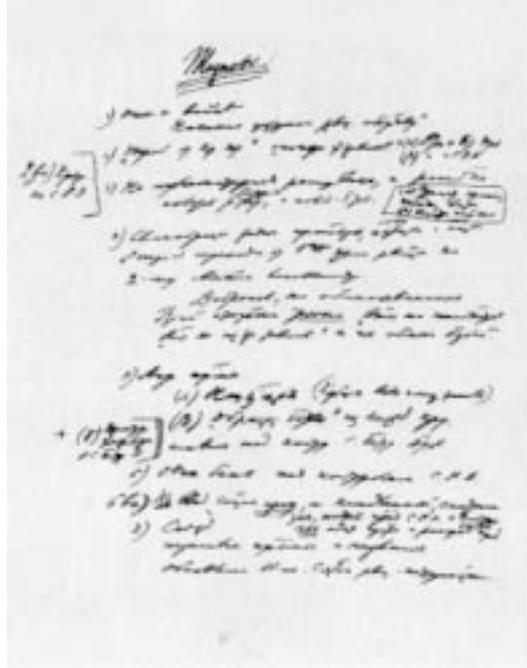
Lenin, Petrograd Sovyeti başkanı menşevik Çekidze tarafından resmi olarak karşılandı. Ancak Lenin, resmi karşılama töreninin fazla uzamasına izin vermeden, dışarda kendisini bekleyen halkın karşısına çıktı. Gar meydanında Bolşevik Partililer kitle gösterisiyle karşıladılar Lenin'i. Üzerinde parti bayrağının dalgalandığı zırhlı aracın üstüne çıkan Lenin kendini karşılayanlara şunları söyledi:

"Bugün değilse yarın; tüm Avrupa emperyalizminin çökmesi her an beklenebilir. Sizler tarafından gerçekleştirilen Rus Devrimi, bu süreci başlattı ve yeni bir devrin başlangıcı oldu. Yaşasın dünya sosyalist devrimi!"

4 Nisan günü Lenin, Sovyetler oturumlarının yapıldığı Tauride sarayına gitti ve Bolşevikler, menşevikler ve bağımsızlardan oluşan sosyal-demokrat partililerin toplantısında konuştu ve "Nisan Tezleri"ni açıkladı.

Lenin, "**Bugünkü Devrimde Proletaryanın Görevleri**" başlığıyla 7 Nisan günkü Pravda'da yayınlanan tezlerine şu sözlerle başladı:

3 Nisan 1917 - Petrograd garında Lenin'in karşılanışı

Nisan Tezleri'nin El Yazmaları

"Ancak 3 Nisan gecesi Petrograd'a varabildiğim için, 4 Nisan'daki toplantıya, devrimci proletaryanın görevleri konusundaki raporumu, yetersiz hazırlığımı da gözönünde tutarak, doğal olarak ancak kendi adıma sunabildim."

Lenin, "Nisan Tezleri"ni şu şekilde sıralamaktadır:

1. Rusya açısından, Lvov ve hembasının

Lenin, Petrograd'daki Tauride Sarayında Nisan tezlerini okurken.

yeni hükümeti yönetiminde bile, bu hükümetin kapitalist niteliği dolayısıyla, tartışma götürmez bir emperyalist haydutluk savaşı olarak kalan savaş karşısındaki tutumumuz, "savaşı, devrimci amaçlarla sonuna kadar sürdürme" politikasında hiç bir ödüne izin vermez.

2. Bugünkü Rusya'da özgün olan şey, proletaryanın bilinç ve örgütlenme düzeyinin yetersizliğinden ötürü, iktidarı burjuvaziye vermiş olan devrimin birinci aşamasından, iktidarı proletaryaya ve köylülüğün yoksul katlarına devredecek olan ikinci aşamasına geçiştir.

3. Geçici hükümet hiçbir şekilde desteklenmemelidir.

4. İşçi vekilleri sovyetlerinin çoğunluğunda burjuvazinin etkisi altına düşmüş olan ve bu etkiyi proletaryaya yayan halkçı sosyalistlerden sosyalist-devrimcilerden de geçerek, Örgütlenme Komitesine (Çekidze'ye, Çereteli'ye vb.), Steklov'a vb. vb. kadar, bütün küçük-burjuva oportünist unsurların bloku karşısında, partimizin azınlıkta olduğunun ve şimdilik zayıf bir azınlık oluşturduğunun bilinmesi.

5. Bir parlamenter cumhuriyet değil -çünkü işçi vekilleri sovyetlerinden sonra, buna

dönmek, geriye bir adım olurdu- temelden doğruya kadar bütün ülkedeki işçiler, tarım ücretlileri ve köylü temsilcileri sovyetlerinin bir cumhuriyeti.

Polisin, ordunun ve memurların kaldırılması.

Bütün memurlar seçimle gelmeli ve gerektiğinde her zaman halk oyuyla görevlerinden geri alınabilmelidir; memurların maaşları iyi bir işçinin ortalama ücretinden yüksek olmaz.

6. Tarım programının ağırlık merkezinin tarım ücretlileri sovyetlerine aktarılması.

Bütün büyük toprak sahiplerinin topraklarının zorulması.

7. Ülkenin büyük bankalarının, işçi vekilleri sovyetlerinin denetimi altına konulmuş ulusal tek bir banka halinde derhal birleştirilmesi.

8. Doğrudan görevimiz, sosyalizmin "başlatılması" değildir, yalnızca üretimin ve ürünlerin dağıtımının işçi vekilleri sovyetleri tarafından denetlenmesine derhal geçiştir.

9. Partinin görevleri:

a) En kısa zamanda parti kongresini toplantıya çağırarak;

b) Parti programını başlıca şu konularda değiştirmek:

(1) emperyalizm ve emperyalist savaş konusunda,

(2) devlete karşı tutum ve bir "devlet-Komün"ü istemimiz konusunda,

(3) eskimiş olan asgari programı düzeltmek

c) Partinin adını değiştirmek

10. Enternasyonalı yenilemek.

Lenin'in bu tezleri, eski bolşevikler tarafından eleştirilmeye başlandı. Kamenev, Pravda'da yayınlanan bir yazısında, bunların Lenin'in "kişisel görüşleri" olduğunu ileri sürdü. Aynı gün yapılan oylamada Lenin'in tezleri, iki lehte, bir çekimser ve 13 karşı oyla reddedildi.

14 Nisan günü Petrograd Parti Konferansı düzenlenildi. Lenin'in tezleri, Petrograd Partisi örgütü tarafından benimsenildi.

"Nisan Konferansı" olarak bilinen RSDİP (B) VII. Kongresi 24 Nisan günü toplandı.

Bu toplantıda, eski bolşeviklerin görüşleri reddedildi ve Lenin'in tezleri ezici bir çoğunlukla kabul edildi. Böylece, bundan sonra tüm parti faaliyetleri sosyalist devrimin hazırlıklarına yöneltilecekti.

Konferans'ta "**Bütün iktidar Sovyetlere!**" sloganı kabul edildi.

Bütün İktidar Sovyetlere!

Mayıs 1917

Mayıs ayı, Geçici Hükümet'in Dışişleri Bakanı Milyukov'un 21 Nisan'da verdiği "nota"sının hükümet düzeyinde yarattığı bunalımla başladı. İşçilerin büyük protesto eylemleri karşısında Geçici Hükümette değişikliğe gidildi.

2 Mayıs günü, Milyukov ve Guşkov görevden alındılar. Geçici Hükümet, bir koalisyon hükümeti haline getirildi. Bu hükümette, burjuvazinin temsilcileri yanında, menşevikler (Skobelev, Çeretelli) ve Sosyalist-Devrimciler (Çernov, Kerenski) yer almaktaydı.

2 Mayıs günü I. Tüm Rusya Köylü Temsilcileri Kongresi başladı. Sosyalist-Devrimcilerin çoğunluğu oluşturduğu Kongre'de Geçici Hükümetin desteklenmesi kararı alındı.

Bu gelişmeler, Bolşevik partisinin Nisan Konferansı'nda alınan kararlar doğrultusundaki faaliyetlerini yoğunlaştırmasını getirdi. Parti, Nisan Konferansı kararları temeli üzerinde, kitleleri kazanma uğrunda, kitleleri savaş içinde eğitme ve örgütlendirme uğrunda geniş bir çalışmaya koyuldu. Hedef, menşevikler ile sosyalist-devrimcilerin teslimiyetçi politikalarını açığa çıkararak bu partileri kitlelerden yalıtma ve Sovyetler içinde çoğunluğu ele geçirmektir.

Fabrikalarda yapılan yoğun çalışmalar yanında, ordu içinde de çalışmalar yürütülmeye başlandı. Bu amaçla, *Okopnaya Pravda* (Ordu Gerçeği) yayınlanmaya başlandı.

"Özgürlüğünüzü Kullanınız" adlı afiş. Afişteki pankartların üzerinde şunlar yazılıdır: "Düşmana karşı zafer!", "Özgürlük", "Zafere Kadar Savaş!"

Bu çalışmaların ürünleri, 30 Mayıs'da toplanan Petrograd Fabrika Komiteleri Konferansında alındı. Delegelerin dörtte üçü Bolşevikleri destekledi.

1 Mayıs için hazırlanmış afiş. 1917

Evet, Böyle Bir Parti Vardır!

18 Haziran 1917 -
Petrograd Bolşevik
Partisinin düzenle-
diği miting.

4 Temmuz 1917
tarihli Pravda'nın
ilk sayfası.

3 Haziran günü I. Tüm Rusya İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri Kongresi toplandı. Kongrede oy hakkını sahip 822 delegenin 285'i Sosyalist-Devrimci, 248'i menşevik ve 105'i Bolşevik'ti.

4 Haziran günü menşevik Posta ve Telgraf Bakanı Çeretelli kürsüye çıktı ve şöyle konuştu:

"Şu anda hiçbir siyasi parti, 'iktidarı bize verin, yerinizi biz alalım' diyecek durumda değildir. Rusya'da böyle bir parti yoktur."

Bu sözler üzerine Lenin, yerinden şöyle seslendi:

"Evet, böyle bir Parti vardır!"

Lenin'in bu sözlerini söylediğinde Bolşevikler, bazı fabrikalar dışında, hemen her yerde azınlıktaydı. Ancak Lenin, Partisine güveniyordu ve sadece son bir ayda alınan mesafe, geleceğe güvenle bakmak için yeterliydi.

Buna rağmen, Kongre, "bütün devlet iktidarının, Tüm Rusya İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'ne devredilmesini" talep eden bir Bolşevik öneriyi reddederek, Geçici Hükümete güvenoyu verdi. Kongre'de yürütme organı olarak VTsIK'a (Tüm Rusya Merkez Yürütme Komitesi) kuruldu. Bu merkez organın kararları, kongreler arasındaki dönemlerde tüm Sovyetler için geçerli olacaktı. VTsIK'ın 250 üyesinin 35'i Bolşevikti.

Lenin'in, Bolşeviklerin iktidarı almaya kararlı olduklarını söylemesi, Geçici Hükümete

karşı bir savaş ilanıydı.

Bolşevik Parti, 9 Haziran günü tüm üyelerini ve sempatanlarını sokak gösterilerine çağırdı. Ancak Kongre buna karşı çıktığı için ertelendi. 18 Haziran günü Kongre Sovyetleri desteklemek amacıyla bir miting düzenlendi. Ancak miting tümüyle Bolşeviklerin denetimine geçti. 400 bin gösterici, "Kahrolsun 18 Kapitalist Bakan", "Bütün İktidar Sovyetlere" sloganları yazılı pankartlarla, sloganlarla gücünü oraya koydu. Böylece sokaklardaki Bolşevik denetim açık biçimde görülür oldu.

Lenin, bugüne kadarki olayları şöyle değerlendirmektedir:

"Olaylar şunu gösterdi ki, ilkin, Geçici Hükümetin burjuva çoğunluğunun burjuva siyaseti, halk yığınlarında gittikçe artan bir hoşnutsuzluk doğurmaktadır."

Artık ikili iktidarın sonu yaklaşıyordu ve sosyalist devrimin koşulları hızla olgunlaşıyordu.

İkili İktidarın Sonu

Temmuz 1917

Haziran'ın son günlerinde Geçici Hükümet, İtilaf Kuvvetlerinin baskısıyla Galiciya bölgesinde büyük bir saldırı başlattı. O güne kadar savaşa karşı tutumlarını açık bir biçimde ortaya koymuş olan kitleler, bu saldırıya büyük bir tepki gösterdiler. Ve tarihler 3 Temmuz gününü gösterirken, kızgın kitleler sokaklara döküldüler.

Petrograd'ın ayrı ayrı semtlerinde kendiliğinden başlayan gösteriler birleşerek genel bir ayaklanmaya dönüştü. "Bütün İktidar Sovyetlere!", "Kahrolsun Savaşa!" gibi Bolşevik sloganların egemen olduğu bu ayaklanma, devrimci durumun olgunlaşmadığı bir evrede kendiliğinden ortaya çıkmıştı. Bolşevik Partisi'ne göre, devrimci buhran olgunlaşmadığı gibi, ordu ve diğer şehirler henüz böyle bir ayaklanmayı desteklemeye hazır değildi; başkentteki zamansız bir ayaklanma, ancak devrimin öncüsünü ezmekte karşı-devrimin işini kolaylaştırabilirdi. Ama kitleleri gösteri yapmaktan alıkoymayan olanaksızlığı belli olunca, Parti, gösteriye katılma, gösteriye barışçı ve örgütlü bir nitelik kazandırma kararı aldı. Ama yine de Geçici Hükümet, bu kitle hareketini ezmekte kararlıydı.

4 Temmuz günü Petrograd-Nevski bulvarında gösteri yapan kitlelerin üzerine askeri birlikler ateş açtı. Onlarca kişi katledildi.

İşçi ve askerlerin gösterileri bastırıldıktan sonra, Menşevikler ve Sosyalist-Devrimciler, burjuvaziyle ve Beyaz Muhafızlarla birleşerek Bolşevik Partisine saldırdılar. Pravda merkezi basıldı ve tahrip edildi. Pravda, Soldatskaya Pravda ve diğer Bolşevik gazeteler kapatıldı. Bir işçi, Pravda sattığı için sokak ortasında öldürüldü.

7 Temmuz günü Lenin, Kamanev ve Zinovyev'in tutuklanması için karar çıktı. Kamanev tutuklandı. Lenin, bir süre gizlendikten sonra, Finlandiya'ya geçti.

Böylece ikili iktidar sona erdi.

Lenin şöyle yazmaktadır:

"Rus devriminin barışçı bir yolla gelişmesi üzerine kurulan umutlar geri dönmek üzere sönüştür. Nesnel durum şöyle görünmektedir: Ya askeri diktatörlüğün tam zaferi, ya da işçilerin silahlı ayaklanmasının zaferi! Bu zafer, ancak, ayaklanma, iktisadi yıkım ve savaşın uzaması sonucu, yığınların, hükümete ve burjuvaziye karşı derin bir kaynaşmasıyla birlikte olduğu zaman olanaklı olacaktır.

"Bütün İktidar Sovyetlere" sloganı, Nisan, Mayıs, Haziran aylarında ve 4-7 Temmuz kadar, yani gerçek iktidarın askeri diktatörlüğe geçtiği ana kadar mümkün olmuş olan devrimin barışçıl gelişmesinin sloganı oldu. Ne askeri diktatörlüğün, ne de sosyalist-devrimcilerin ve menşeviklerin, tam, fiili ihanetini hesaba katmadığına göre, bu slogan artık bugün doğru değildir. Serüvenlerin, kargaşalıkların, kısmi direnmelerin, gericiliğe karşı bölük pörçük, umutsuz çarpışma girişimlerinin devamını hiçbir yararı olamazdı. Öncü işçi, durum konusunda açık bir bilince varmalı, bu konuda bir sağlamlık ve yetenek örneği vermeli, bütün kuvvetlerini, zaferin çok güçleştiği, ama yukarıda gösterilen etmenler ve akımlar biraraya geldiği takdirde olanaksız olmadığı bu kesin savaş hedefine göre hazırlamalıdır. Meşrutiyetçiler ya da cumhuriyetçiler hakkında hayale kapılmak yok, barışçıl yollar hakkında hayale kapılmak yok, dağınık eylemler yok, şu anda yüz-karaların ve Kozakların kışkırtmalarına yanıt vermek yok; güçlerin biraraya toplanması ve yeniden örgütlenmesi, kesin savaşa sıkı bir şekilde hazırlanma, eğer bunalımın evrimi izin verirse, yığınları, bütün halkı bu savaşa gerçekten kat-

4 Temmuz 1917 - Petrograd katliamı

Temmuz 1917'de
illegallitede Lenin

mak."

26 Temmuz günü Bolşevik Parti'nin VI. Kongresi başladı. Yarı-legal bir Kongre olarak 3 Ağustos'a kadar sürdü. İlk toplantılar, Vıborg semtinde yapıldı. Son toplantılar bir başka semtteki okul binasında yapıldı. Burjuva basını, Kongre'ye katılanların tutuklanmasını istiyordu. Ancak Okrahana ajanları Kongre yerini bulmak için çok çalışmalarına rağmen bulamadılar.

Böylece, Çarlığın devrilmesinden beş ay sonra Bolşevikler, yeniden gizli toplanmak zorunda kalmışlardı. Bu sırada Lenin, tutuklama kararı nedeniyle Razliv istasyonu yakınında bir evde gizleniyordu. Kongre'yi buradan takip etti.

Kongre'ye oy sahibi 157 delege katılmıştı ve tüm Rusya'da Parti üyelerinin sayısı 240 bine ulaşmıştı.

Bolşevik Parti Kongresi, Troçki'nin başını çektiği Mejrasyonka grubunun Partiye katılmasını kabul etti.

Ağustos 1917

Tüm iktidarı ele geçiren burjuvazi, güçten düşmüş olan Sovyetleri ezme ve apaçık karşı-devrimci bir diktatörlük kurma hazırlığına koyuldu. Milyoner Ryabuşinski, küstahça, tek çıkar yolun, "açlığın kuru elinin, halkın sefaletinin, halkın yalancı dostlarını boğazından yakalamasında gördüğünü" söyledi. Cephede savaş mahkemeleri ve askerlere idam cezaları şiddet ortamını doruğa çıkardı. 3 Ağustos'da Başkumandan General Kornilov, idam cezalarının cephe gerisinde de uygulanmasını istedi.

25 Ağustos'ta, Üçüncü Süvari Kolordusu, General Kornilov'un komutasında Petrograd'a yürüdü.

Bolşevik Partisi, Kornilov'a karşı silahlı bir karşı koyma planı yaparak, işçileri silahlan-

dırdı. Tehlike altında olan her yerde devrim komiteleri ve karargahları kuruldu.

Kerenski de içinde, büyük korkuya düşen Sosyalist-Devrimciler ve menşevik liderler, Bolşeviklerin desteğini almak için büyük çaba göstermeye başladılar. Onlar biliyorlardı ki, başkentte Kornilovu bozguna uğratabilecek tek güç Bolşeviklerdi.

Bolşevik Partisinin örgütlediği silahlı gülerin çabalarıyla Kornilov ayaklanması bastırıldı ve General Kornilov intihar etti.

Lenin, Kornilov'un darbe girişimi sonrasında Bolşevik taktiği şöyle ortaya koymaktadır:

Felix Derjinski, Devrimci Askeri Komite ve Bolşevik Partisi Merkez Komitesi üyesi, ÇEKA'nın kurucusu.

İkov Sverdlov, Bolşevik Partisi Merkez Komite üyesi ve Parti Genel Sekreteri.

Stalin

Mosis Urusti

"Kerenski'ye karşı savaşıımızın biçimini değiştirmeliyiz. Ona karşı düşmanlığımızı hiç mi hiç azaltmaksızın, ona karşı söylemiş bulduğumuz sözlerden hiç birini geri almaksızın, onu devrimkten vazgeçmeksizin, şöyle diyoruz: Anın özelliğini hesaba katmak gerekir, onu hemen devirmeye çalışmayacağız, biz şimdi onunla bir başka biçimde ve daha açıkcası (Kornilovla savaşan) halkın gözüne Kerenski'nin güçsüzlük ve duraksamalarını göstererek savaşacağız. Bunu daha önce de yapıyorduk. Ama şimdi başlıca iş bu oldu."

Devrimci Askeri Komite üyeleri:

İvan Gaza, Petrograd Sovyeti Temsilcisi, işçi.

Vlas Çobar, Petrograd Sovyeti Temsilcisi, işçi

Anatoli Jeleznikov, Devrimci Denizciler Komitesi üyesi, denizci.

İvan Flerovski, Bol-şevik Parti Kronş-tand Komitesi üyesi

Miritiç Ter-Arotonyaz, Petrograd Bolşevik Partisi Askeri Komite üyesi.

Alexandre Iline G e n e v s k i , Bolşevik gazetele- rin redaktörü, Petrograd Sovyeti üyesi.

Bunalım Olgunlaşmıştır

Eylül 1917

Eylül ayına girildiğinde, sosyalist devrim için bütün koşullar iyice olgunlaşmıştı. Bu durumu gören Lenin, 13-14 Eylül tarihlerinde Bolşevik Merkez Komitesine "Bolşevikler İktidarı Almalıdır" başlıklı mektup yazarak hazırlıkların başlatılmasını istedi.

29 Eylül günü Lenin, devrimin koşullarının hızla olgunlaştığını belirten bir yazı kaleme aldı. "**Buhran Olgunlaşmıştır**" başlıklı yazısında, şöyle diyordu:

"Kuşku yok ki, Eylül sonu, bize, Rus devrim tarihinin ve bütün görünüşlere göre, dünya devrim tarihinin en büyük dönüm noktasını getirdi..."

Artık kuşkuya yer yok. Dünya proleter devriminin eşliğindeyiz. Ve biz Rus bolşevikleri, biz, dünyanın, engin bir özgürlükten yararlanan yasal bir partiye, yirmi kadar gazeteyle sahip bulunan tek proleter enternasyonalistleri olduğumuzdan, devrimci dönemde her iki başkent işçi ve asker vekilleri sovyetleri ve yığınlar çoğunluğu bizden yana olduğundan, bize şu sözler söylenebilir ve gerçekte söylenmelidir de: "Size çok şey verildi, sizden çok şey istenecek"..."

Evet, Merkez Yürütme Komitesi önderle-

ri, burjuvaziyi ve toprak sahiplerini savunma konusunda doğru bir taktik uyguluyorlar. Ve kuşku yok ki, bolşevikler, eğer kendilerini anayasal kuruntular, Sovyetler Kongresine ve Kurucu Meclisin toplantıya çağırılmasına "güven" tuzağına, Sovyet Kongresini "bekleme" vb. tuzağına kaptırsaydılar ,kuşku yok ki bu bolşevikler proletarya davasının hoşgörülecek hainleri olurlardı.

Bu davanın hainleri olurlardı, çünkü davranışları ile, donanmada ayaklanmaya başlamış bulunan devrimci Alman işçilerine ihanet ederlerdi. Bu koşullar içinde Sovyetler Kongresini "beklemek", vb. enternasyonalizme ihanettir, uluslararası sosyalist devrim davasına ihanettir.

Çünkü enternasyonalizm, sözlere, dayanışma bildirilerine değil, ama eylemlere dayanır...

Bunalım olgunlaşmıştır. İşin içinde tüm Rus devriminin geleceği yatıyor. Bolşevik Partinin tüm onurudur sözkonusu olan. İşin içinde sosyalizm için uluslararası işçi devriminin tüm geleceği yatıyor.

Bunalım olgunlaşmıştır..."

Sosyalist Devrimin Zaferi

Ekim ayına girildiğinde, hemen her olay sosyalist devrimin koşullarının olgunlaştığını gösteriyordu. Menşevikler ve Sosyalist-Devrimciler kitleler üzerindeki etkilerini yitirmişlerdi.

Eylül ayında yapılan Duma seçimlerinin sonuçları bunu açık bir biçimde gösteriyordu.

Bu seçimlerde Sosyalist-Devrimciler 54.000 oy aldılar. (Haziran seçimlerinde 375.000 oy almışlardı.) Menşevik oylar 76.000'den 16.000'e düştü. Burjuva partisi Kadetler 101.000 oydan 8.000'ini kaybettiler. Bolşevikler ise, oylarını 78.000'den 198.000'e yükselttiler ve böylece tüm oyların % 52'sini aldılar. Moskova garnizonunun % 90'ı Bolşeviklere oy verdi.

Kitlelerin bu durumunu John Reed, "Dünyayı Sarsan On Gün"de bir Sosyalist-Devrimci öğrenci ile bir asker arasında geçen bir tartışmayı aktararak ortaya koymaktadır:

"Öğrenci üniforması taşıyan genç, küstah bir ses tonuyla konuşuyordu:

- Kardeşlerinize karşı silahlanarak katil ve hainlerin birer aleti olduğunuzu anlıyorsunuzdur sanırım, diyordu.

- Kardeş, iş böyle değil, diye ciddi ciddi yanıtladı asker. Siz anlamıyorsunuz. İki sınıf var. Bir proletarya, öbürü burjuvazi. Bizler...

-Bu palavrayı biliyorum, diye kesti öğrenci. Siz cahil köylüler için böyle hazırlap sözlerin her yerde anırılması yeterlidir. Hiçbir şey anlamadan papağan gibi hemen tekrarlama-ya koyulursunuz.

Kalabalık kahkahadan duramıyordu.

- Bak, ben Marksist bir öğrenciyim. Size sosyalizm için değil, anarşi için, Almanya hesabına döğüşüğünüzü söylüyorum.

- Biliyorum, dedi asker alnından ter damlarken. Siz okumuş bir insansınız. Görülüyor bu. Ben ise cahilim. Ama yine de bana öyle geliyor ki...

- Lenin'in gerçek bir proletarya dostu olduğuna mı inanıyorsun, diye kestirip attı öğrenci.

- Evet, inanıyorum, dedi asker sıkıntılar içinde.

- Ama dostum, Lenin'in kurşun kaplı bir vagon içinde tüm Almanya'yı geçtiğini ve Almanlardan para aldığını da biliyor musun?

- Bunlardan pek haberim yok, diye yanıtladı asker inatçı bir tonla. Ama söylediği şeyler, ben ve benim gibi olanların işitmek istedikleri şeyler. Görüyorsunuz ya, yine de iki sınıf var, burjuvazi ve proletarya..

- Sen delisin be arkadaşım. Ben devrimci eylemim için Schlüsselbourg'ta tam iki yılını verdim. Oysa ki, o zaman sizler devrimcileri kurşunlayıp "allah Çarı korusun" diye şarkılar söylüyordunuz. Benim adım Vassili Georgieviç Panin. Hiç benden söz edildiğini işitmedin mi?

- Kusura bakma, ama işitmedim, dedi asker sıkıla sıkıla. Kuşkusuz ki büyük bir kahramansınız...

- Elbette, dedi öğrenci inançla. Şimdi de Rusyamızı ve özgür devrimimizi batırmak üzere olan Bolşeviklere karşı döğüşüyorum. Nasıl açıklarsın bunu?

Asker başını kaşdı ve akli iyice karıştığından yüzünü ekşitti:

- Nasıl açıklanır bilemem orasını. Ama her şey bana olduğu gibi gözüküyor. Cahil olmasına cahilim. Yine de yalnız iki sınıf var galiba ortada. Proletarya ve burjuvazi.

- Yine bıraktığım yerde otluyorsun be arkadaş, diye haykırdı öğrenci.

- İki sınıf diyordu boyuna asker inatla. Birine karşı olan öbürüyle beraberdir."

İşte bu koşullarda Bolşevik Partisi ayak-

Ekim 1917 - Kadın Kızıl Muhafızlar

25 Ekim 1917 - Kışlık Sarayın ele geçirildikten sonraki durumu. Tablo: V. Sarov. 1954

lanma konusunu görüşmeye başladı.

9 Ekim günü Lenin gizlice Petrograd'a geldi ve ertesi günü Merkez Komitesi tarihi toplantısını yaptı.

10 Ekim günü toplanan Merkez Komitesi, 2 aleyhte (Zinovyev ve Kamenev) oya karşılık 10 oyla (Lenin, Stalin, Troçki, Sverdlov, Uritski, Derjinski, Kollontay, Bubnov, Sokolnikov, Lomov) silahlı ayaklanmaya hazırlığa başlanılmasını ve bu iş için bir "komite"nin kurulmasına karar verdi.

16 Ekim günü Kamenev Merkez Komitesinden istifa etti ve partisiz bir sol yayın organı olan *Novaya Jizn*'de, kendisi ve Zinovyev adına ayaklanma kararına neden karşı çıktığını açıklayan bir yazı yayınladı.

Bolşevik Merkez Komitesi, 25 Ekim günü toplanacak olan II. Tüm Rusya İşçi ve Askeri Sovyetleri Kongresi öncesinde iktidarın ele geçirilmesine karar verdi. Lenin, bu kararı ve nedenlerini son gün Merkez Komitesi üyele-

rine yazdığı mektupta şöyle belirtiyordu:

"Yoldaşlar,

Bu satırları durumun son derece nazik olduğu 24 Ekim akşamı yazıyorum. Bugün için ayaklanmayı geçiktirmenin ölüm olduğu gün gibi apaçık ortadadır.

Yoldaşları bütün gücümle inandırma çabasındayım ki, şu anda, her şey kopma noktasına varmış bulunmaktadır ve öyle sorunlar gündeme girmiştir ki, bunları, ne konferanslar, ne de kongreler (sovyetler kongreleri olsa bile) çözüme bağlayamaz, bu sorunları ancak halklar, kitleler, silahlanmış kitlelerin savaşımı çözümler.

Burjuvazinin hizmetindeki Kornilov'ların saldırısı ve Verhovski'nin görevden alınması, beklemenin mümkün olmadığını göstermiştir. Her ne pahasına olursa olsun, bu akşam, bu gece, yunkerleri (askeri öğrencileri) vb. silahtan tecrit ettikten sonra (eğer direnirlerse tepeledikten sonra) hükümeti tutuklamak

gerekir.

Artık beklemek mümkün değildir. Bu, her şeyi yitirmek tehlikesini göze almak olur.

Verhovski'yi kovan ve bir ikinci Kornilov komplosu kurmuş olan kornilovcu hükümete karşı **halkı** (bir kongreyi değil, ordu ve köylüler başta olmak üzere halkı) savunmak, işte iktidarı almanın ilk ve en yakın hedefi budur.

İktidarı kim almalıdır?

Bu o kadar önemli değil: iktidarı isterse **Askeri Devrimci Komite** ya da, ancak halkın çıkarlarının, ordunun çıkarlarının (derhal barış önerisi), köylülürün çıkarlarının (toprak hemen alınmalı ve özel mülkiyet kaldırılmalıdır), açların çıkarlarının gerçek temsilcilerine iktidarı devretmek istediğini açıklayan "başka bir kuruluş" alsın.

Bütün bölgeler, bütün alaylar, bütün kuvvetler, tam zamanında seferber olmalı ve Askeri Devrimci Komiteye ve Bolşevik Merkez Komitesine, iktidarın artık hiçbir durumda, hiç bir şekilde 25 Ekim'e kadar Kerenski ve hempalarına bırakılmamasını emredencesine isteyen delegasyonlar göndermelidirler; bu iş kesin olarak bu akşam ya da bu gece kararlaştırılmalıdır.

Tarih, bugün kazanabilecek (ve bugün kesin olarak kazanacak) olan, ama yarın çok şeyi, her şeyi yitirme tehlikesinde olan devrimcilerin oyalanmasını, gecikmesini bağışlamayacaktır.

Bugün iktidarı ele geçirmekle, onu, sovyetlere karşı değil, sovyetler için almış oluyoruz.

İktidarın alınması, ayaklanmasının işi ola-

caktır; onun siyasal hedefi daha sonra kesin olarak belirecektir.

25 Ekim'in kuşkulu oylamasını beklemek zararlı ya da biçimsel bir davranış olur; bu gibi sorunları oylarla değil, ama kuvvetle kesin çözüme bağlamak halkın hakkı ve görevidir; devrimin nazik anlarında kendi temsilcilerini beklemektense, onlara yol göstermek halkın hakkı ve görevidir.

Bütün devrimlerin tarihi bunu kanıtlamıştır ve **devrimin kurtuluşunun**, barış önerisinin, Petrograd'ın kurtuluşunun, açlığa karşı çarenin, toprağın köylülere devredilmesinin kendilerine bağlı olduğunu bilerek bu fırsat anının kaçmasına izin veren devrimciler en büyük cinayeti işlemiş olacaklardır.

Hükümet bocalıyor. Her ne pahasına olursa olsun **işini bitirmek** gerekir.

Eylemde duraklama ölüm demektir."

Ve tarihler 24 Ekim 1917'yi gösterirken, silahlı ayaklanmanın tüm hazırlıkları tamamlanmıştı.

Saatler gecenin üçünü gösterirken Aurore zırhlısının top atışlarıyla Kışlık Saraya saldırı başladı. Ve birkaç saat içinde Kışlık Saray ele geçirildi. Sarayda bulunan Bakanlar tutuklandı. Kerenski, ABD elçiliğinin özel arabasıyla saraydan kaçtı.

25 Kasım sabahı toplanan II. Sovyetler Kongresi, şaşkın bir vaziyette olayların ne yönde geliştiğini öğrenmeye çalışıyordu.

Petrograd Devrimci Askeri Komitesi'nin yaptığı şu açıklama ile her şey netleşti:

"Rusya Yurttaşlarına,

Geçici Hükümet devrilmiştir. Proletarya ile Petrograd Garnizonunun başında olan Petrograd Asker ve İşçi Temsilcileri Sovyetinin organı olan Devrimci Askeri Komite iktidarı ele almıştır.

Halkın, uğrunda mücadele ettiği dava -ivedi bir demokratik barışın önerilmesi, büyük toprak mülkiyetinin ortadan kaldırılması, üretimin işçiler tarafından denetlenmesi, bir Sovyet Hükümetinin kurulması- kesinlikle kazanılmıştır.

Yaşasın Asker-Köylü ve İşçi Devrimi!

Petrograd Asker ve İşçi Temsilcileri Sovyeti

Devrimci Askeri Komite"

25 Ekim günü II. Sovyetler Kongresi'nde yeni iktidara ilişkin değişik kararlar gündeme getirildi ve kararlaştırıldı.

Sabahın iki buçuğunda yeni sosyalist hükümetin kuruluşu kararnamesi okundu ve

onaylandı.

"İşçi asker ve köylü temsilcileri Sovyetleri Rus Birliği Kongresi, Kurucu Meclis toplanıncaya kadar, Halk Komiserleri Kurulu adını taşıyacak olan geçici bir işçi ve köylü hükümeti kurmaya karar vermiştir.

Devletin çeşitli hizmetleri komisyonlarca yönetilecek ve komisyon üyeleri Kongre programının yürütülmesini, memur, köylü, asker, denizci, erkek ve kadın işçi örgütleriyle sıkı bir işbirliğiyle sağlayacaktır. Hükümet yetkisi, komisyon başkanlarınca oluşturulan bir gruba, yani Halk Komiserleri Kuruluna ait olacaktır.

Komiserlerin yaptıkları tüm işlerin denetimi ve onları görevlerinden alma hakkı Rus Birliği Kongresiyle onun Merkez Yürütme Komitesine verilmiştir.

Halk Komiserleri Kurulu:

Kurul Başkanı : Vladimir Ulyanov (Lenin)

İçişleri : A. I. Rikov

Tarım : V. P. Miliutkin

Çalışma : A. G. Şliapnikov

Savaş ve Donanma: V. A. Ovseyenko,
N. V. Krilenko
ve P. E. Dibenko

Ticaret ve Sanayi: V. P. Nogin

Maliye : I. I. Skvortsov

Dışişleri : L. D. Bronştayn (Troçki)

Adalet : G. I. Opokov (Lomov)

Levazım : L. A. Teodoroviç

Posta ve Telgraf: N. P. Avilov (Gliëvob)

Uluslara ilişkin komiserlik: I. V. Çugaşvili
(Stalin)

26 Ekim günü II. Sovyetler Kongresi "ba-

riş" üzerine ilk kararnamesini kabul etti. Bu kararnameyle, bütün savaşan halklar ve bunların hükümetlerin adil ve demokratik bir barış için derhal görüşmeye çağırıldı.

Lenin'in kaleme aldığı Toprak Kararnamesini kabul etti. Bu kararnameyle, büyük toprak mülkiyeti, derhal ve tazminatsız olarak geçersiz kılındı. Toprak sahiplerinin arazileriyle, tüm kilise, manastır ve Çar ailesine ait topraklar, hayvanlar ve tarım araçları, binaları ve eklentileriyle birlikte Köylü Sovyetleri ile bölge toprak komitesinin emrine verildi.

Yine II. Sovyetler Kongresinde, Rusya Halklarının Hakları Kararnamesi kabul edildi. Bu kararnamede "halklar arasında gönüllü ve güven verici bir birliğin" oluşması için gerekli ilkeler ortaya konuldu. Bu ilkeler:

1. Rusya'daki ulusal-toplulukların eşitliği ve egemenliği,

2. Rusya'daki ulusal-toplulukların, ayrılma ve bağımsız devletler kurma hakkı dahil, kendi kaderlerini serbestçe tayin etme hakkına sahip olması,

3. Ulusal ve ulusal-dinsel her türlü ayrıcalık ve sınırlamaların kaldırılması,

4. Rusya'nın sınırları içinde yaşayan ulusal azınlıkların ve etnografik grupların özgür gelişmesi

Böylece yeni bir çağ, sosyalist devrimler çağı başlamıştır. Yaşamın her alanında sosyalist ilkeler temelinde yeni bir toplumsal sistem, insanlık tarihinde ortaya çıktı. İnsanlık tarihinin en görkemli devrimi olarak Ekim Devrimi ile kurulan Sovyetler Birliği, Paris Komünü'nün 74 günlük iktidarını 74 yıla taşıdı.

Akiyordu su
 gösterip aynasında söğüt ağaçlarını.
 Salkımsöğütler yıkıyordu suda saçlarını!
 Yanan yalın kılıçları çarparak söğütlere
 koşuyordu kızıl atlılar güneşin battığı yere!
 Birden
 bire kuş gibi

vurulmuş gibi kanadından
 Yaralı bir atlı yuvarlandı atından!
 Bağırmadı,
 gidenleri geri çağırmadı,
 baktı yalnız dolu gözlerle

uzaklaşan atlıların parıldıyan nallarına!

Ah ne yazık!

Ne yazık ki ona
 dört nal giden atların köpüklü boynuna bir daha yatmayacak,
 beyaz orduların ardında kılıç oynatmayacak!
 Atlılar atlılar kızıl atlılar,
 atları rüzgar kanatlılar!
 Atları rüzgar kanat...
 Atları rüzgar,
 Atları...
 At...